

**Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2019/2020**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych i na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem Komisji Konkursowej;
2. masz do rozwiązania **30** zadań, w tym:
 - a. **zadania zamknięte** gdzie podane są odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową, poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
 - b. **zadania otwarte** wymagają samodzielnego napisania odpowiedzi; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**;
 - c. zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane;
3. za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **53** punkty;
4. odpowiedzi udzielaj czarnym/niebieskim długopisem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora;
5. uważnie czytaj wszystkie polecenia;
6. po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi;
7. na rozwiązanie zadań masz **120 minut**.

Powodzenia!

Tekst do zadań od 1. do 10.

Ryszard Kapuściński

TEN INNY

Określenia: Inny, Inni można rozumieć na wiele sposobów i używać w różnych znaczeniach i kontekstach, na przykład dla rozróżnienia płci, pokoleń, narodowości, religii itd. W moim wypadku używam tego określenia, głównie aby odróżnić Europejczyków, ludzi Zachodu, białych, od tych, których nazywam Innymi – to znaczy nie-Europejczyków, niebiałych, świadom, że dla tych ostatnich ci pierwsi są również Innymi. [...]

Przez pięć wieków Europa dominowała nad światem. Dominowała nie tylko politycznie i gospodarczo, ale także – kulturowo. Narzucała wiarę, ustanawiała prawo, skale wartości, wzorce zachowań, języki. Nasze relacje z Innymi były zawsze asymetryczne, z naszej strony niezmiennie władcze, apodyktyczne¹, paternalistyczne². Długie, pięćsetletnie istnienie takiego nierównego, niesprawiedliwego układu wytworzyło między jego uczestnikami liczne i silne nawyki. [...]

Dialog z Innymi nigdy nie był i nie będzie łatwy [...], istnieją [...] merytoryczne, zasadnicze problemy. Na jeden z nich zwraca uwagę sformułowana przez Sapira-Whorfa hipoteza tak zwanego relatywizmu językowego. W największym skrócie mówi ona, że myśl formuje się na bazie języka, a ponieważ mówimy różnymi językami – tworzymy każdy sobie, własny, odmienny od innych obraz świata. Te obrazy do siebie nie przystają, nie są zastępowalne. Z tego powodu dialog – choć nie niemożliwy – wymaga poważnego wysiłku, cierpliwej tolerancji, woli zrozumienia i porozumienia jego uczestników. Świadomość tego, że rozmawiając z Innym, obcuje z kimś, kto w tym samym momencie widzi świat odmiennie niż ja i inaczej go rozumie, jest ważna w tworzeniu atmosfery pozytywnego dialogu.

Kolejnym problemem w kontaktach My – Oni, Drudzy, Inni jest to, że wszystkie cywilizacje mają skłonność do narcyzmu³, a im silniejsza cywilizacja, tym owa skłonność będzie wyraźniej występować. Tendencja ta popycha cywilizacje do konfliktu z innymi, wyzwała w nich arogancję i żądzę dominacji. Jest z tym zawsze związana pogarda wobec Innych. [...] Narcyzm ten był i jest maskowany wszelkiego typu retoryką – najczęściej narodu wybranego, lub powołanego do misji zbawienia, lub obu tych frazesów łącznie.

Następny problem to ambiwalentny⁴ charakter pierwszego odruchu wobec Innych. Z jednej strony człowiek potrzebuje drugiego człowieka, szuka go, wie, że nie może bez Innych żyć. Jednocześnie, w momencie pierwszego zetknięcia wstępnym odruchem będzie nieufność, niepewność i lęk. A wszystko to są odczucia i stany odporne wobec wszelkich prób zapanowania nad nimi, wszelkich usiłowań ich wsparcia.

Tymczasem kultura, ba, sam człowiek także, tworzy się w kontakcie z Innymi (dlatego tak bardzo zależy wszystko od jakości tego kontaktu). Dla Simmla ludzkie indywiduum⁵ tworzy się w procesie, w relacji, w powiązaniu z Innymi. [...] Inni, [...] to zwierciadło, w którym się przeglądam, które uświadamia mi, kim jestem. Kiedy mieszkałem w moim kraju, nie miałem świadomości, że jestem białym człowiekiem i że to może mieć jakieś znaczenie dla mojego losu. Dopiero kiedy znalazłem się w Afryce, od razu uświadomił mi to widok jej czarnych mieszkańców. Dzięki nim odkryłem swój kolor skóry, o którym bym sam nigdy nie pomyślał. Inni rzucają mi nowe światło na moją własną historię. Słyszając o nazistowskich obozach koncentracyjnych i sowieckich łagrach, dziwią się, że biały człowiek jest taki okrutny dla drugiego białego. Dlaczego biali ludzie tak się nienawidzą, że mordują się milionami? W ich oczach, w XX wieku biała rasa popełniła samobójstwo. To ich ośmieliło, aby rozpocząć walkę z kolonializmem.

Jest jeszcze wiele trudności, znaków zapytania, a nawet tajemnic na drodze naszego spotkania z Innymi. A jednak to spotkanie i współistnienie na naszej globalizującej się planecie jest nieuchronne. Żyjemy bowiem w świecie wielokulturowym.

Ryszard Kapuściński, *Ten Inny*. Kraków 2007.

¹ apodyktyczny – taki, który narzuca swoją wolę innym i nie znosi sprzeciwu

² paternalizm – ogół stosunków opartych na zasadach zbliżonych do zasad rządzących życiem rodziny podporządkowanej władzy ojca

³ narcyzm – bezkrytyczny stosunek do siebie

⁴ ambiwalentny – zawierający elementy przeciwstawne

⁵ indywiduum – tu poszczególny, pojedynczy człowiek

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W najogólniejszym znaczeniu *Inny* to

- A. mieszkaniowiec innego kontynentu.
- B. biały człowiek zamieszkujący Europę.
- C. każdy napotkany odrębny człowiek.
- D. przedstawiciel innej kultury.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość zdań odnoszących się do tekstu. Wybierz TAK, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub NIE – jeśli jest fałszywe.

1.	Spotkanie człowieka z człowiekiem jest zagadką, gdyż nie wiadomo, jak się potoczy.	TAK	NIE
2.	Zdaniem Ryszarda Kapuścińskiego, aby lepiej poznać siebie, trzeba poznać Innych.	TAK	NIE

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – TAK
- B. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – NIE
- C. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – TAK
- D. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – NIE

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Nacjonalizm, będący konsekwencją *skłonności narodów do narcyzmu*, charakteryzuje się

- A. narzucaniem innym swojej woli siłą.
- B. przekonaniem o wyższości własnego narodu nad innymi nacjami.
- C. okazywaniem pogardy i wrogości cudzoziemcom.
- D. ocenianiem innych wyłącznie z europejskiego punktu widzenia.

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Ryszard Kapuściński uważa, że podstawowym narzędziem identyfikacji *Innego* jest kryterium

- A. rasy.
- B. płci.
- C. języka.
- D. religii.
- E. narodowości.

Zadanie 5. (0–2)

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi znajdziesz we wskazanych akapitach tekstu i wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych pytań. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

- A. Jaką rolę w poznaniu Innego odgrywa język?
- B. Jakie są skutki cywilizacyjnego narcyzmu?
- C. Jaki był stosunek Europejczyków do mieszkańców innych kontynentów?
- D. Z czego wynika ambiwalentny charakter pierwszego kontaktu z Innym?
- E. Kim jest Inny?
- F. Czy różność lub inność może być wartością?
- G. Jakie wyzwanie przed Europejczykami stawia wielokulturowość świata?

Akapit	Pytanie
1.	
3.	
5.	
6	

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 6. (0–3)

Co, zdaniem Ryszarda Kapuścińskiego, utrudnia spotkanie i współistnienie z Innymi? Wymień trzy czynniki utrudniające ten międzykulturowy dialog.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W ostatnim akapicie tekstu autor posługuje się czasownikami w 1 osobie liczby mnogiej, żeby

- A. zachęcić nas do zajęcia stanowiska w omawianej sprawie.
- B. zaakcentować subiektywizm swojego punktu widzenia.
- C. zaznaczyć, że ma dystans do opisywanych kwestii.
- D. podkreślić, że problem dotyczy nas wszystkich.

Zadanie 8. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego Ryszard Kapuściński wyrazy *Inni*, *Drudzy* zapisuje wielką literą. Czemu służy ten zabieg językowy?

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 9. (0–2)

Przyporządkuj podanym wyrazom ich antonimy (wyrazy przeciwstawne) określające negatywnie relacje z Innymi, wstawiając w pustą kratkę odpowiednią literę.

	patriotyzm
	tolerancja
	godność
	integracja
	równość

A	poniżenie
B	wykluczenie
C	dyskryminacja
D	uprzedzenia
E	nacjonalizm
F	ksenofobia

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 10. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

W wypowiedzeniu *Z jednej strony człowiek potrzebuje drugiego człowieka, szuka go, wie, że nie może bez Innych żyć* wyróżniono zdanie

- A. współrzędne łączne.
- B. podrzędne przydawkowe.
- C. podrzędne okolicznikowe.
- D. podrzędne dopełnieniowe.

Tekst do zadań od 11. do 19.

Ryszard Kapuściński

POCZĄTEK, ZDERZENIE, GHANA ‘58

Już na schodkach samolotu spotyka nas inna nowość: zapach tropiku. Nowość? Ależ to przecież woń, która wypełniała sklepik pana Kanzmana „Towary kolonialne i inne” przy ulicy Pereca w Pińsku¹. Migdały, goździki, daktyle, kakao. Wanilia, liście laurowe; pomarańcze i banany na sztuki, kardamon i szafran na wagę. [...] Jednak zapach tropiku jest trochę inny. Szybko odczuwamy jego ciężar, jego lepką materialność. Ten zapach zaraz uświadomi nam, że jesteśmy w tym punkcie ziemi, w którym wybujała i niestrudzona biologia nieustannie pracuje, rodzi, krzewi się i kwitnie, a jednocześnie choruje, rozkłada się, próchnieje i gnije.

Jest to zapach rozgrzanego ciała i suszących się ryb, psującego się mięsa i pieczonej kassawy², świeżych kwiatów i kisnących wodorostów, słowem wszystkiego, co jednocześnie przyjemne i drażniące, co przyciąga i odpycha, wabi lub budzi odrazę. Zapach ten będzie dobiegał do nas z pobliskich gajów palmowych, wydobywał się z rozpalonej ziemi, unosił nad stęchłymi rynsztokami miasta. Nie opuści nas, jest częścią tropiku.

I wreszcie odkrycie najważniejsze – ludzie. Tutejsi, miejscowi. Jakże pasują do tego krajobrazu, światła, zapachu. Jak tworzą jedność. Jak człowiek i krajobraz są nierozzerwalną, uzupełniającą się, harmonijną wspólnotą, tożsamością³. Jak każda rasa jest osadzona w swoim pejzażu, w swoim klimacie! My kształtujemy nasz krajobraz, a on formuje rysy naszych twarzy. Biały człowiek jest wśród tych palm, lian, w tym buszu i dżungli jakimś dziwnym i nieprzystającym wtrętem. Błady, słaby, spocona koszula, sklezione włosy, ciągle męczy go

pragnienie, uczucie beziły, chandra. Ciągłe boi się, boi się moskitów, ameby, skorpionów, węży – wszystko, co się porusza, napęnia go lękiem, przerażeniem, paniką.

Miejscowi – przeciwnie: ze swoją siłą, wdziękiem i wytrzymałością poruszają się naturalnie, swobodnie, w tempie ustalonym przez klimat i tradycję, w tempie nieco spowolniałym, niespiesznym, bo przecież w życiu i tak nie da się wszystkiego osiągnąć, bo cóż by pozostało dla innych?

Jestem tu od tygodnia. Próbuję poznać Akrę

Ryszard Kapuściński, *Heban*. Warszawa 2018.

¹ Pińsk – miasto na Białorusi, miejsce urodzenia Ryszarda Kapuścińskiego

² kassawa – mąka ze zmielonych lub startych bulw manioku, z której wypieka się chleb

³ tożsamość – świadomość posiadania wspólnych cech

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

POCZĄTEK, ZDERZENIE, GHANA '58 jest przykładem reportażu, ponieważ autor

- A. odtwarza przebieg opisywanych zdarzeń na podstawie relacji uczestników.
- B. opisuje swoje wrażenia i obserwacje towarzyszące spotkaniu z Afryką.
- C. tłumaczy afrykańską odmienność poprzez opis klimatu i krajobrazu.
- D. uzasadnia argumentami tezę sformułowaną na podstawie faktów.

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość zdań odnoszących się do tekstu. Wybierz TAK, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub NIE – jeśli jest fałszywe.

1.	Ryszard Kapuściński swój pierwszy kontakt z Afryką opisuje, odwołując się przede wszystkim do zmysłu wzroku i dotyku.	TAK	NIE
2.	W pierwszym akapicie autor uświadamia czytelnikowi, że nie da się zrozumieć Afryki, przekładając ją na język rodzinnego miasteczka.	TAK	NIE

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – TAK
- B. Zdanie 1. – TAK, zdanie 2. – NIE
- C. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – TAK
- D. Zdanie 1. – NIE, zdanie 2. – NIE

Zadanie 13. (0–2)

Zacytuj z tekstu fragmenty, które potwierdzają poniższe stwierdzenia.

- A. *Narrator podkreśla swoje niedopasowanie do otaczającego krajobrazu.*
- B. *Autor opisuje filozofię dobrego życia mieszkańców tropików, która różni się od europejskiej.*

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 14. (0–2)

Na podstawie tekstu zredaguj pytania do podanych poniżej odpowiedzi.

Odpowiedź: Człowiek jest częścią krajobrazu, w jakim funkcjonuje, elementem i zbiorem tego, co go otacza.

Odpowiedź: Kiedy reporter nie może uniknąć nazwy rasowej w odniesieniu do Afrykanów, zastępuje je słowami takimi, jak „miejscowi”, „tutejsi”.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 15. (0–1)

Opisując swój pierwszy kontakt z Afryką, autor posługuje się kontrastem. Wskaż w tekście przykład takiego kontrastowego zestawienia zaobserwowanych przez niego zjawisk.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 16. (0–1)

Oceń poprawność stwierdzeń zamieszczonych w tabeli.

Autor w swoim zbiorze reportaży zatytułowanym HEBAN

1.	tam, gdzie dostrzega zasadniczą odmienną afrykańskich obyczajów, zachowań, losów, przypisuje jej kulturową niższość Afrykanów.
2.	jednym z wątków czyni kryzys polityczny, jaki dotknął państwa afrykańskie już niedługo po wyzwoleniu się z sidła kolonializmu.
3.	wielokrotnie podkreśla, że starał się być jak najbliżej rdzennych mieszkańców, odseparowując się jednocześnie od grup białych zamieszkujących okolicę.
4.	chętnie posługuje się słowem <i>poznanie</i> , kiedy pisze o swoich doświadczeniach obcowania wśród obcych mu ludzi, kultur, miejsc.
5.	często podkreśla, że jedną z głównych cech kontynentu afrykańskiego jest olbrzymia różnorodność natury, kultury, tradycji, wierzeń.

Wybierz odpowiedź spośród podanych

- A. Tylko 1. odpowiedź jest fałszywa, pozostałe są poprawne.
- B. Tylko odpowiedź 3. jest poprawna, pozostałe są fałszywe.
- C. Tylko odpowiedź 4. jest poprawna, pozostałe są fałszywe.
- D. Odpowiedzi 2. i 3. są poprawne, a 1. i 4. – fałszywe.
- E. Odpowiedzi 1. i 4. są poprawne, a 2. i 3. – fałszywe.

Zadanie 17. (0–2)

Uzasadnij dwoma argumentami, że książki *Ziele na kraterze* (lub *Tędy owędy*) Melchiora Wańkowicza oraz *Heban* Ryszarda Kapuścińskiego reprezentują ten sam gatunek literacki.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 18. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Formant w wyrazie *podróżnik* wskazuje na nazwę

- A. cechy.
- B. narzędzia.
- C. czynności.
- D. wykonawcy czynności.

Zadanie 19. (0–1)

Przeczytaj podane zdanie, a następnie wybierz poprawne uzupełnienie luk.

Wyrazy wyróżnione w wyrażeniach *schodki samolotu*, *sklepik pana Kanzmana* są a/b_____, użytymi w celu c/d_____.

a. zgrubieniami	c. określenia wielkości przedmiotu
b. zdrobieniami	d. wyrażenia stosunku emocjonalnego do przedmiotu

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. a, c
- B. a, d
- C. b, c
- D. b, d

Tekst do zadań od 20. do 25.

Henryk Sienkiewicz

W PUSTYNI I W PUSZCZY

Radość w obozie kapitana Glena i doktora Clarego nie miała granic, ale ciekawość obu Anglików wystawiona była na ciężką próbę. Jeśli bowiem poprzednio nie chciało im się w głowie pomieścić, by dzieci mogły same przebyć olbrzymie puszcze i pustynie dzielące te strony od Nilu i Faszody, to obecnie nie rozumieli już całkiem, jakim sposobem ten „mały Polak”, jak nazywali Stasia, nie tylko tego dokonał, ale zjawił się przed nimi jako wódz całej karawany, zbrojnej w broń europejską, ze słoniem dźwigającym palankin¹, z końmi, namiotami i ze znacznymi zapasami żywności. Kapitan rozkładał na ten widok ręce i mówił co chwila: „Clary, dużo widziałem, ale takiego chłopca nie widziałem!” – A pocziwy doktor powtarzał z nie mniejszym zdumieniem: „I małą wyrwał z niewoli – i ją ocalił!” – po czym leciał do namiotów zobaczyć, jak się dzieci mają i czy śpią dobrze.

A dzieci, napojone, nakarmione, przebrane i ułożone do snu, spały jak zabite przez cały następny dzień; ludzie z ich karawany tak samo. [...]

Tymczasem dwaj przyjaciele naradzali się nad odwrotną drogą do Mombassa. Dotarli i tak dalej i zbadali więcej okolic, niż im polecono, postanowili więc wracać niezwłocznie. [...]

Odwrotna podróż rozpoczęła się, po należytych wypoczynku i kąpielach w ciepłych źródłach, na trzeci dzień. Był to zarazem dzień rozstania się z Kalim. Staś przekonał małą, że ciągnąć go z sobą dłużej, do oceanu albo też do Egiptu, byłoby z ich strony samolubstwem. Mówił jej, że w Egipcie, a nawet i w Anglii, Kali nie będzie niczym więcej, tylko sługą, podczas gdy objawwszy panowanie nad swym narodem rozszerzy i utwierdzi, jako król, chrześcijaństwo, złagodzi dzikie obyczaje Wa-himów i uczyni z nich nie tylko ucywilizowanych, ale i dobrych ludzi. To samo mniej więcej powtórzył i Kalem.

Wylało się jednak przy pożegnaniu mnóstwo łez, których nie wstydził się i Staś, albowiem i on, i Nel przeżyli przecież z Kalim tyle złych i dobrych chwil i nie tylko nauczyli się oboje cenić jego pocziwe serce, ale pokochali go szczerze. Młody Murzyn długo leżał u nóg swego bwana kubwa² i dobrego Mzimu. Dwukrotnie powracał, by jeszcze popatrzeć na nich, ale wreszcie chwila rozłączenia nadeszła i dwie karawany ruszyły w dwie przeciwne strony.

W czasie drogi dopiero rozpoczęły się opowiadania o przygodach dwojga małych podróżników. Staś, trochę niegdyś skłonny do chępliwości, teraz nie chępił się wcale. Po prostu zbyt wielu rzeczy dokonał, zbyt dużo przeszedł, zbyt się rozwinął, by nie miał rozumieć, że słowa nie powinny być większe od czynów. Było zresztą dość samych czynów, choćby opowiadanych jak najskromniej. Co dzień, w czasie upalnych „białych godzin” i wieczorami na postojach – przed oczyma kapitana Glena i doktora Clarego przesuwali się jakby obrazy tych zdarzeń i wypadków, przez które przeszły dzieci. Widzieli więc porwanie z Medinet-el-Fajumu i straszną drogę na wielbłądach przez pustynię – i Chartum, i Omdurman, podobne do piekła na ziemi – i złowrogiego Mahdiego³. Gdy Staś opowiadał, co odrzekł Mahdiemu, gdy ów namawiał go do zmiany wiary, obaj przyjaciele powstali i każdy z nich uściśnął silnie prawicę Stasia, po czym kapitan rzekł:

– Mahdi już nie żyje!

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*. Warszawa 1988.

¹ palankin – kryta lektyka używana w Indiach i na Dalekim Wschodzie

² bwana kubwa – wielki pan

³ Mahdi – ‘człowiek prowadzony przez Boga’ tytuł jaki nadał sobie Muhammad Ahmad, przywódca powstania sudańskiego w latach 1881–1899. Zmarł na tyfus 22 czerwca 1885 r.

Zadanie 20. (0–2)

Dlaczego kapitan Glen i doktor Clary, oceniając dokonania Stasia, podkreślili jego narodowość? Odpowiadając na pytanie, odwołaj się do znajomości całego utworu.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 21. (0–2)

Czy zgadzasz się z opinią profesora Tadeusza Budrewicza, który uważa, że z powieści Sienkiewicza da się wyczytać w relacjach bohaterów z Innym *zakorzenione od wieków przekonanie o cywilizacyjnej misji białego człowieka*. Swoją wypowiedź uzasadnij dwoma przykładami, odwołując się do przytoczonego fragmentu lub całego utworu.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 22. (0–2)

W przytoczonym fragmencie tekstu wskaż trzy cechy powieści podróżniczej.

**Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH**

Zadanie 23. (0–1)

Sformułuj argument potwierdzający prawdziwość stwierdzenia, że w powieściach H. Sienkiewicza i J.R.R. Tolkiena zawarte zostało uniwersalne przesłanie o prawdziwej naturze heroizmu.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 24. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A, B lub C i jej uzasadnienie spośród 1–2. Otocz kółkiem poprawną odpowiedź.

O różnicy znaczeniowej wyrazów *więc-wiec* decyduje

A.	miętkość,	za którą odpowiada	1.	środkowa część języka.
B.	dźwięczność,		2.	podniebienie miękkie.
C.	nosowość,			

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Poprawna odpowiedź to A i 1
- B. Poprawna odpowiedź to A i 2
- C. Poprawna odpowiedź to B i 1
- D. Poprawna odpowiedź to B i 2
- E. Poprawna odpowiedź to C i 1
- F. Poprawna odpowiedź to C i 2

Zadanie 25. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Rzeczownikiem, którego pisownia wielką literą ilustruje tę samą zasadę ortograficzną co w słowie *Murzyn*, jest

- A. Europejczyk.
- B. Indianin.
- C. Anglik.
- D. Mahdi.

Zadania do filmu *Avatar* Jamesa Camerona od 26 do 29.
Zadanie 26. (0–1)

Dokończ zdanie – wybierz odpowiedź spośród podanych.

Konflikt między Ziemianami a Na'vi ma podłoże

- A. ekonomiczne.
- B. religijne.
- C. rasowe.
- D. społeczne.

Zadanie 27. (0–1)

Przeczytaj podane zdanie, a następnie wybierz poprawne uzupełnienie luk.

Avatar to film z gatunku **a/b/c**_____, o czym świadczy **c/d**_____.

a. fantasy	d. czas i miejsce zdarzeń
b. science-fiction	e. motyw walki dobra ze złem
c. baśni filmowej	

Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A.** a, d
- B.** a, e
- C.** b, d
- D.** b, e
- E.** c, d
- F.** c, e

Zadanie 28. (0–3)

W 2010 roku film Jamesa Camerona nagrodzono trzema Oscarami: za najlepsze zdjęcia, za scenografię i efekty specjalne. Uzasadnij, że film zasługuje na nagrody, wymieniając trzy walory filmu i popierając je przykładami.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 29. (0–2)

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem jednego z recenzentów filmu, że Pandora i jej biosfera przypominają wizję społeczeństwa informatycznego przyszłości, a Eywa to po prostu biologiczny Facebook. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH

Zadanie 30. (0–10)

Człowiek nie jest w stanie do końca poznać samego siebie, odkrywa swoje możliwości i ograniczenia w sytuacjach, w których stawia go życie. Uzasadnij słuszność tego stwierdzenia, odwołując się do poznanych tekstów kultury.

Twoja praca powinna zająć nie mniej niż połowę wyznaczonego miejsca lub liczyć co najmniej 200 słów.

Odpowiedź zapisz na
KARCIE ODPOWIEDZI DO ZADAŃ OTWARTYCH